

***Statenstuk* 2009-367**

**Financiering project Ecozones Ter Borch uit Stimuleringsfonds
Drentse projecten**

Voorgestelde behandeling:

- provinciale staten op 4 februari 2009
- fatale beslisdatum: n.v.t.

Behandeld door de heer K. Folkertsma, telefoonnummer (0592) 36 58 64, e-mail
k.folkertsma@drenthe.nl

Portefeuillehouder: de heer R.W. Munniksma

Inleiding

In de Voorjaarsnota 2007 PLUS is bij de prioriteit **5.22 Ontwikkeling Regiopark Groningen-Assen**, aangegeven dat er middelen uit het Stimuleringsfonds Drentse projecten gereserveerd moeten worden ten behoeve van de medefinanciering van de investeringsbehoefte van het Regiopark, als onderdeel van de Regiovisie Groningen Assen. Het gaat daarbij om cofinanciering van concrete projecten, die bijdragen aan het realiseren van het mooiste woon- en werklandschap van Nederland door, zoals verwoord in de onderstaande speerpunten uit het programma Regiopark, het landschapsonderdeel van de regionale samenwerking:

- het versterken landschapsecologische samenhang;
- het vergroten van de belevingswaarde en recreatieve toegankelijkheid;
- creëren van goede balans "rood-groen" voor stedelijke ontwerpogaven van Groningen, Assen, Leek-Roden en Hoogezand;
- ontsluiten en aansluiten landelijk gebied (stedelijke uitloop) in stadsranden en beïnvloedingsfeer stedelijke kernen;
- goede zonering recreatie en natuur in 4 "parels": Reitdiepgebied, Eelder- en Peizermeden en Leeksterdiep, Zuidlaardermeer en Hunze en Fochteloërveen en Norg.

Op 26 juni 2008 hebt u ingestemd met het Meerjareninvesteringsprogramma (MIP) 2008-2015 voor uitvoering van de Regiovisie 2030 Groningen-Assen (statenstuk 2008-2030). In het MIP, staan projecten die in aanmerking komen voor een bijdrage uit het Regiofonds. Het MIP maakt onderscheid naar de programma's Bereikbaarheid, Regiopark en Bedrijventerreinen. Voor elk van deze programma's zijn afspraken gemaakt over de beschikbare middelen uit het regiofonds en over de hoogte van de bijdrage. Voor Regiopark is voor de periode 2008-2015 in totaal € 11 miljoen beschikbaar. Anno 2009 is ruim de helft daarvan toegezegd aan concrete projecten, waarvan Ter Borch er één is. De regionale bijdrage voor het project Ter Borch is € 1,1 miljoen.

De bijdrage aan Regiopark projecten bedraagt maximaal 45% en de hoogte van de bijdrage is afhankelijk van de aard van het project, de relatie met woningbouwontwikkelingen en de hoogte van de eigen bijdrage. Een aantal van deze projecten komt ook in aanmerking voor een bijdrage uit het pMJP. Met inzet van eigen middelen, Regiofonds en pMJP is voor veel projecten de financiering rond te krijgen. Voor een aantal projecten geldt dat niet. In het statenstuk zijn genoemd onder andere de ecozones Ter Borch en de gebiedsontwikkeling Norgerbrug. Daarbij hebben wij aangegeven te komen met voorstellen voor cofinanciering vanuit het Stimuleringsfonds Drentse projecten.

Het project ecozones Ter Borch is inmiddels obstakelvrij en zover uitgewerkt dat het in 2009 uitgevoerd kan worden. Dit is een Regiopark-project waaraan door verschillende partijen wordt bijgedragen, maar waarvoor maximaal € 600.000,- aanvullende financiering nodig is.

Advies

1. Voor het project Ecozones maximaal € 600.000,- beschikbaar stellen als cofinanciering van concrete projecten die bijdragen aan de doelen van het Regiopark. Deze bijdrage dekken vanuit de reserve Stimuleringsfonds Drentse projecten.

Beoogd effect

De Regiovisie Groningen-Assen is een samenwerkingsverband van twaalf gemeenten en twee provincies. Naast een sterke economische ontwikkeling, woningbouw en infrastructuur is een belangrijke ambitie van de regio het mooiste woon- en werklandschap van Nederland te realiseren. Dit wordt uitgevoerd onder de vlag van het programma Regiopark en in de praktijk uitgevoerd door de betrokken partners en maatschappelijke organisaties. Zij realiseren gezamenlijk projecten die bijdragen aan deze doelen. De provincie Drenthe zorgt met een extra bijdrage aan de financiering van deze projecten voor een versnelde realisatie ervan. Uiteindelijk dragen deze projecten bij aan de ambitie het mooiste woon- en werklandschap van Nederland te zijn.

In het Meerjareninvesteringsprogramma 2008-2015 zijn projecten opgenomen die bijdragen aan de doelen van het Regiopark. Het gaat om projecten die door de regionale partners, maar ook door maatschappelijke organisaties worden uitgevoerd.

Het project Ecozones Ter Borch draagt bij aan de te realiseren Robuuste Verbinding tussen Midden-Groningen – Zuidlaardermeer – Drentsche Aa – Paterswoldse Meer – Leekstermeer (Natte as Noord).

Argumenten

1.1. Er wordt uitvoering gegeven aan de beleidsvoornemens zoals verwoord in de Voorjaarsnota 2007 PLUS en begroting 2009 om extra bij te dragen aan de financiering van Regiopark-projecten.

In de Voorjaarsnota PLUS wordt expliciet vermeld dat er vanuit het Stimuleringsfonds Drentse projecten geld gereserveerd moet worden om bij te dragen aan de investeringsbehoefte van Regiopark. Deze projecten dragen bij aan het toegankelijk maken van het gebied. Deze projecten worden nu voorbereid en afhankelijk van grondsituatie, draagvlak en financiering zullen zij in de periode tot 2012 uitgevoerd worden.

Met dit statenstuk doen wij onze toezegging gestand om met voorstellen te komen voor cofinanciering vanuit het Stimuleringsfonds Drentse Projecten.. Het eerste concrete project dat zich aandient is het project Ecozones ter Borch, dat in 2009 kan starten met de uitvoering en waarvoor maximaal € 600.000,- aanvullende financiering nodig is.

1.2. Provinciale cofinanciering is nodig om het project nu ten uitvoer te brengen

Het eerste project *Ecozones Ter Borch* is een duidelijk voorbeeld van een Regiopark-project dat invulling geeft aan de ambities van de regionale samenwerking. Het project is obstakelvrij en kan met deze bijdrage in 2009 worden uitgevoerd. De woonwijk Ter Borch is voortgekomen uit de regionale afspraken rond de woningbouw. Rond de inpassing van de woonwijk aan de rand van de stad Groningen is veel discussie geweest en zijn gerechtelijke procedures gevolgd, die te maken hadden met de te verwachten effecten op natuur en landschap, in de Eelder- en Peizermaden. De gemeente Tynaarlo en de Vereniging Natuurmonumenten hebben ten slotte gekozen voor een samenwerking, waarbij rond de nieuwe wijk natuur en landschap een grote plaats zouden innemen. Het plan voor de ecozones is daarvan het resultaat.

Met het plan wordt invulling gegeven aan de ambities van het Regiopark: streven naar een goede balans tussen rood en groen bij de stedelijke ontwerpogaven en daarmee de kwaliteit van het woon- en werklandschap van de regio te versterken en te vergroten. Aangezien de gemeente Tynaarlo de door haar verworven gronden voor dit project 'om niet' inbrengt en ze vervolgens in eigendom komen van Natuurmonumenten, wordt ook in dit project uitdrukkelijk gewerkt met het concept van "rood voor groen", zoals binnen de regionale samenwerking wordt nagestreefd. Wat betreft de uitvoering van projecten in regionaal verband, is de afgelopen jaren sprake van vertraging door vooral procedurele oorzaken, waardoor geld niet konden worden uitgegeven. Dit heeft geleid tot een "boeggolf" van projecten in voorbereiding. Vanaf eind 2007 is te zien dat deze boeggolf van projecten in voorbereiding geleidelijk overgaat in een boeggolf van projecten in uitvoering. Projecten worden uitgevoerd, maar later dan gepland.

Voor het project geldt dat het **niet** lukt om de financiering rond te krijgen uit overige beschikbare middelen.

1.3. *Continuïteit in werkzaamheden in het licht van de kredietcrisis*

Door het beschikbaar stellen van € 600.000,- voor cofinanciering van ecozones Ter Borch kan invulling wordt gegeven aan de bestuurlijke wens om in het kader van de huidige kredietcrisis, als overheid de continuïteit in investeringen te handhaven en zo mogelijk investeringen naar voren te halen. Het project Ecozones Ter Borch kan in 2009 in uitvoering worden gebracht.

Uitvoering

Het project Ecozones Ter Borch kan starten in 2009.

Tijdsplanning

Het project Ecozones Ter Borch is obstakelvrij en kan in 2009 worden uitgevoerd.

Financiën

<u>Kostenraming</u>	<u>2009</u>
Totale kosten	€ 5.600.000
Bijdragen van derden	- <u>5.000.000</u>
Bruto kosten provincie	€ 600.000
Baten provincie	- <u>0</u>
Nettokosten provincie	€ 600.000

Voor het project Ter Borch wordt voor 2009 maximaal € 600.000,- beschikbaar gesteld. De totale kosten van het Ter Borch-project bedragen circa € 5,6 miljoen.

Dekkingsplan

Begroting

Programmanummer: 5   Leefomgeving (Plattelandsontwikkeling)
 Prioriteit: 5.22   Ontwikkeling Regiopark Groningen-Assen

Dekking

Programmanummer: 6   Financiering en algemene dekkingsmiddelen, de reserve Stimuleringsfonds Drentse projecten

Monitoring en evaluatie

Via de reguliere jaarlijkse cyclus van begroting, rapportage en verantwoording, provinciale staten te betrekken bij het Regiopark en zo in staat te stellen hun kaderstellende en controlerende taken te kunnen uitvoeren.

Het project Ter Borch wordt uitgevoerd door de gemeente Tynaarlo. In het kader van de financiering vanuit Regiopark vindt monitoring van de voortgang van het project plaats. Het spelregelkader bijdrage regiofonds verplicht tot een financiële rapportage op basis van een goedgekeurde accountantsverklaring. Deze rapportage wordt ook gebruikt voor verantwoording aan de provincie Drenthe.

Extern betrokkenen

Regiovisie Groningen-Assen. Voor het project Ter Borch zijn dat de gemeente Tynaarlo, Natuurmonumenten, waterschap Noorderzijlvest, Meerschop Paterswoldsemeer en Regiopark.

Communicatie

Communicatie speelt op verschillende schaalniveaus. Het Projectbureau Groningen-Assen verzorgt de communicatie over de Regiovisie waar het over het totaalbeeld gaat, over de regionale ambities, de projecten op programmaniveau en de bereikte resultaten. Via de Gebiedscommissie Noordwest Drenthe wordt vanuit dit gebied de communicatie verzorgt via de provinciale website www.pmjp.drenthe.nl. De betrokken gemeenten verzorgen de communicatie op project- en uitvoeringsniveau.

Bijlagen

1. Overzicht stand van zaken reserve Fonds stimulering Drentse projecten

Ter inzage in de leeskamer

Niet van toepassing

Assen, 17 december 2008

Kenmerk: 51/5.10/2008015074

Gedeputeerde staten van Drenthe,

mevrouw A. Haarsma, voorzitter

mevrouw J.M. Imhof, secretaris

jk/coll.

Project Ecozones Ter Borch

Algemeen/inleiding

Grenzend aan de zuidzijde van de nieuwe woonwijk Ter Borch en ter plaatse van de Piccardhofplas, is de realisatie van twee ecozones gepland. De zuidelijke zone, tussen de nieuwe wijk en het bestaande Elsburger Onland, is onderdeel van de te realiseren robuuste verbinding tussen Midden-Groningen – Zuidlaardermeer – Drentsche Aa – Paterswoldse Meer – Leekstermeer (Natte as Noord). De ecozones beslaan ongeveer 22 ha.

De zuidelijke ecozone zal in samenhang met een vaarverbinding met hiernaast een recreatieve fiets- en wandelverbinding tussen het Paterswoldsemeer, de Waterwijk in Ter Borch en het Omgeleide Eelderdiep worden gerealiseerd. Deze vaarverbinding en recreatieve route doorkruisen het meerschapsgebied Paterswoldsemeer. De zuidzijde van de vaarverbinding zal als natte natuur worden ingericht. De gemeente Tynaarlo en de Vereniging Natuurmonumenten hebben in samenspraak met diverse organisaties hiervoor een inrichtingsplan(visie) en een beheerplan laten opstellen. De noordelijke ecozone zal verwezenlijkt worden in samenhang met een fietspad over de oostelijke dijk langs het Omgelegde Eelderdiep vanaf de Bruilwering tot aan de Schelfhorst in Paterswolde.

Onderdelen van het plan

Alle gronden die nodig zijn voor de realisatie van de zuidelijke ecozone zijn in eigendom van de gemeente Tynaarlo. De gronden zijn in het verleden deels aangekocht voor de realisatie van woningbouw. Dit is niet meer van toepassing, de gronden zijn in het globale bestemmingsplan Ter Borch bestemd als natuur. De gemeente Tynaarlo en de Vereniging Natuurmonumenten hebben de afspraak gemaakt dat de Vereniging Natuurmonumenten de eigendom zal verkrijgen over de gehele zuidelijke ecozone. Hiervoor wordt een overeenkomst opgesteld. Evenals de zuidelijke ecozone zijn ook de gronden voor de noordelijke ecozone in eigendom van de gemeente Tynaarlo en is er tevens sprake van een eigendomswijziging conform de zuidelijke ecozone.

De Bruilwering is een bestaand zandpad met hiernaast oude bomen, met veel opslag. De Bruilwering is eigendom van de gemeente Groningen. In de plannen is een post voor het verwijderen van de vele onderbeplanting en opslag meegenomen met kleine aanpassingen.

De westelijke randzone is het gebied van de Madijk en de oostelijke zijde van de Madijk (in het plangebied woningbouw). Hier zijn in overleg met de Vereniging Natuurmonumenten aanpassingen in het plan gedaan om een goede overgang te creëren van de wijk richting de ecologische hoofdstructuur. De kosten die hier mee gepaard zijn worden betaald vanuit de exploitatie van Ter Borch.

Vaarverbinding en Natte As

De zuidelijke ecozone bestaat ten eerste uit de vaarverbinding die voor een deel op grondeigendom van de gemeente Tynaarlo ligt en een deel die op grondgebied van het meerschapsgebied Paterswoldsemeer ligt. Tevens wordt de herinrichting van de gronden aan de zuidzijde van de vaarverbinding, liggend in het Paterswoldsemeergebied, onder de robuuste verbinding geschaard. Als laatste kan vermeld worden dat de vaarverbinding en natte as een drukke weg (Groningerweg) moeten doorkruisen. Hiervoor is in de plannen meegenomen dat de vaste brug die wordt gerealiseerd in de Groningerweg wordt verlengd. Dit wordt gedaan om de doelstellingen van de Natte As goed te realiseren: de passage moet dan geschikt zijn voor organismen van zowel natte als vochtig tot droge milieus.

Vanuit de landinrichtingsplannen van de Eelder- en Peizermeden alsook de gesprekken over het fasenplan is het idee ontstaan om een toeristische fietsroute te maken over de Madijk. Dit plan is nu verder meegenomen naast het fasenplan. De Madijk heeft op dit moment nog een waterkerende functie in het gebied. Het eigendom van de dijk ligt bij het waterschap Noorderzijlvest.

De financiering

Totale kosten € 5.611.100,-- (exclusief btw). Vanuit de gemeente Tynaarlo worden de gronden ter waarde van € 3,5 miljoen ingebracht (zij komen in eigendom van Natuurmonumenten) en komt er daarnaast nog een bijdrage van € 250.000,--. Vanuit het regiofonds Groningen-Assen (Regiopark) is een bijdrage van 20% toegezegd van de totaalinvestering. Dit komt neer op € 1.131.100,--. Vanuit het Meerschapsgebied Paterswoldsemeer wordt een bijdrage van € 180.000,-- verwacht. Daarmee is circa € 5 miljoen financieel gedekt. Er resteert dan nog een tekort van circa € 600.000,--. Onderzocht is welke andere mogelijkheden er zijn om dit tekort te dekken. Het blijkt dat er geen pMJP-middelen (Programma Beheer) ingezet kunnen worden omdat deze ecozones niet formeel begrensd zijn als natuurgebied. De gemeente Tynaarlo brengt de grond in en voldoet daarmee aan de intenties van de regiovisie, waarbij de rode ontwikkelingen bijdragen aan de groene ontwikkelingen.

Provinciale staten van Drenthe;

gelezen het voorstel van gedeputeerde staten van Drenthe van 17 december 2008, kenmerk 51/5.10/2008015074;

gelet op het statenstuk 2008-330, Regio Groningen-Assen: Meerjareninvesteringsprogramma 2008-2015;

BESLUITEN:

- I. voor het project ecozones maximaal € 600.000,-- beschikbaar te stellen als cofinanciering van concrete projecten die bijdragen aan de doelen van het Regiopark. Deze bijdrage te dekken vanuit de reserve Stimuleringsfonds Drentse projecten.

Assen, 4 februari 2009

Provinciale staten voornoemd,

, griffier

, voorzitter

jk/coll.

Overzicht stand van zaken reserve Fonds stimulering Drentse projecten

Stimuleringsfonds Drentse projecten	2008	2009	2010	2011
	22.181	24.653	12.628	-1.823
Exploitatie 2008	4.063			
Vrij besteedbaar resultaat 2007	13.143			
Vrij besteedbaar resultaat 2008 (t/m 2e berap)	2.116			
Vrij besteedbaar resultaat 2009		284		
Vrij besteedbaar resultaat 2010			395	
Afroken reserves		3.138		
Extra dividend Essent	2.348			
Regulier dividend Essent	6.700	6.700	6.700	6.700
Voorlopige reservering dividend t.b.v. meerjarige RSP verplichtingen	-9.048	-6.700	-6.700	-6.700
Aandelen Essent	pm			
Statenbesluiten:				
Lofar (2007-301)	-2.750			
Kennis werkt (2008-315)	-6.500			
Programma klimaat en energie (2008-335)	-2.000	-6.700	-6.800	-7.100
Krediet Cultureel kwartier Assen	-2.400			
Kennis werkt	-3.000			
Vrij besteedbaar/tekort	24.853	21.375	6.223	-8.923
	2008	2009	2010	2011
Vrij besteedbaar/tekort	24.853	21.375	6.223	-8.923
Overige projecten				
Drents plan onderwijs kansen stimuleringsfonds	-200	-500	-500	-500
Landbouw structuurversterking		-1.700	-1.700	-1.700
Toerisme structuurversterking		-180	-180	-180
Kennis werkt*		-4.600	-4.500	-5.000
Publiek private samenwerking Amerdiep gebied		-1.167	-1.167	-1.167
Meppelerdiep schutsluissluis bij Zwartsluis			pm	
Attractieve staden (p. 3.9)		pm		
Ontwikkeling regiopark Groningen-Assen (5.22) *		-600		
Totaal aanvragen	-200	-8.747	-8.047	-8.547
Saldo na honorering aanvragen	24.653	12.628	-1.823	-17.470

* GS-nota's 'voortgang Kennis Werkt' (€ 4,6 mln in 2009) en 'Financiering Regiopark project Natuurzones Ter Borch uit Stimuleringsfonds Drentse Projecten' (€ 0,6 mln) is in bovenstaand overzicht verwerkt.